

STORE
NORSKE
LEKSIKON

Årsrapport 2021

Universitetet i Sørøst-Norges formidling i Store norske leksikon

- USNs artikler i Store norske leksikon ble lest 3,8 millioner ganger i 2021
- USN-folk har ansvar for 2 078 artikler i Store norske leksikon
- SNL er den mest leste formidlingskanalen fra akademia til allmenheten

Dette er ein rapport frå Store norske leksikon til dei vitenskaplege medlemsinstitusjonane. Tala i rapporten gjeld for perioden 1. januar 2021 til 1. januar 2022. Rapporten er utarbeidd 2. januar 2022 og blir sendt til kontaktpersonar o.a. ved Universitetet i Sørøst-Norge. Ta kontakt med redaksjonen@snl.no dersom du har spørsmål, dersom du ikkje ynskjer å motta rapportar, eller du vil at andre òg skal førast opp på adresselistene.

Når ut med mer kunnskap til stadig flere

Store norske leksikon har fått økt oppslutning under koronapandemien. - Folk søker kvalitetssikret kunnskap som aldri før, sier sjefredaktør Erik Bolstad i Store norske leksikon (SNL).

Oppsummeringen av lesertall og statistikk for 2021 gjør oss stolte over den store kunnskapsdugnaden som Universitetet i Sørøst-Norge og de andre universitetene i Norge bidrar til: I 2021 leste det norske folk mer enn 112 millioner artikler i SNL, noe som er ny rekord.

- Under pandemien har vi sett to tydelige mønstre i lesertallene: Det ene er stor vekst i typiske skoleemner på grunn av mer hjemmeskole og egenarbeid. Det andre er økt lesing av artikler som forklarer tidligere tiders kriser og pandemier, og andre artikler som kan gi kontekst og forståelse til tiden vi går gjennom, sier Bolstad.

- Viktig for demokratiet

2021 markerte også at det er ti år siden Store norske leksikon ble reddet fra nedleggelse, og gikk fra å være et kommersielt forlagsprodukt med usikker fremtid, til en kunnskapsdugnad med universitetene som viktigste støttespiller og med høy oppslutning i folket. Nær 1000 fagansvarlige, de fleste av dem ansatte ved universitetene og høyskolene, formidler nå kunnskap til hundretusenvis av nordmenn gjennom SNL hver eneste dag. SNL er dermed universitetenes desidert største formidlingskanal.

Under jubileumsfeiringen 10. november trakk Kulturdepartementets statssekretær Odin Adelsten Aunan Bohmann fram viktigheten av lik tilgang på kunnskap for å skape et samfunn med høy tillit, som dermed står bedre rustet til å møte kriser som en pandemi.

- Små forskjeller er den aller viktigste årsaken til at det er høy tillit i et samfunn. Og med små forskjeller kommer økt tilgang på kunnskap, og økt tilgang på kunnskap er synonymt med Store norske leksikon. Dere er avgjørende for utviklingen av norsk demokrati, sa statssekretæren i sin tale til en fullsatt aula i Oslo.

Vil skape «Lille norske leksikon» for yngre lesere

Selv om SNL er mye brukt i skolen, er det meste av språket og innholdet i leksikonet ikke tilpasset yngre lesere på barne- og ungdomsskolen. Derfor er redaksjonen nå i gang med å realisere det som i flere år har vært et drømmeprojekt: Et «Lille norske leksikon» bedre tilpasset barn og andre som har behov for enklere tekst. Like før jul lovt Fritt Ord som første aktør 5 millioner kroner til realiseringen av dette prosjektet, og flere andre har vist stor entusiasme og interesse.

Det er naturlig at universitetene og høyskolene også spiller en rolle i dette prosjektet, men her mer med kvalitetssikring enn med selve skrivearbeidet og finansieringen. Ved å inkludere og synliggjøre universitetene kan Lille norske leksikon utgjøre de unges første møte i livet med disse, noe som kan bidra til nysgjerrighet, kunnskapstørst og framtidig rekruttering.

Vi takker for et fantastisk samarbeid i en krevende tid, og ser fram til å fortsette å samarbeide med Universitetet i Sørøst-Norge om å nå ut med kunnskap til enda flere, både eldre og yngre, i årene som kommer!

STORE NORSKE LEKSIKON

SNL er et gratis og fritt tilgjengelig oppslagsverk som er skrevet og kvalitetssikret av fagfolk.

SNL blir gitt ut av foreningen Store norske leksikon, der alle universitetene, høyskoler og andre ideelle organisasjoner er medlemmer.

Opptil 3,2 millioner unike brukere i måneden. Opptil 600 000 leste artikler hver dag.

986 fagansvarlige (19 ved USN).

Norges største nettsted for forskningsformidling.

Universitetet i Sørøst-Norges formidling i Store norske leksikon

Det siste året har Universitetet i Sørøst-Norge drevet utstrakt formidlingsarbeid gjennom Store norske leksikon.

- 19 fagansvarlige og fagmedarbeidere i leksikonet er tilknyttet Universitetet i Sørøst-Norge (5 flere enn forrige år).
- Disse fagansvarlige har ansvar for 33 fagområder og 2 078 artikler (44 % flere artikler enn forrige år).
- Fagansvarlige med flest lesere er: Dag Einar Thorsen (har ansvar for 379 artikler som er lest 1 681 942 ganger det siste året), James Godbolt (56 artikler, lest 371 888 ganger) og Eirik Brazier (27 artikler, lest 306 265 ganger).
- 586 artikler i leksikonet er skrevet av personer som er/var knyttet til USN.

USNs artikler er lest 3,8 millioner ganger siste år, 38 % økning fra forrige år

De 2 078 artiklene fagansvarlige ved USN har ansvar for er til sammen lest **3 756 233** ganger det siste året. Lesertallene for artiklene USN har ansvar for nå er 38 % høyere enn artiklene USN hadde ansvar for forrige år.

De 15 mest leste artiklene:

- første verdenskrig er lest 158 441 ganger, fagansvarlig er Eirik Brazier.
- Den franske revolusjon er lest 128 867 ganger, fagansvarlig er Kai Peter Østberg.
- stjernetegn er lest 121 047 ganger, fagansvarlig er Geir Winje.
- svartedauden er lest 117 251 ganger, fagansvarlig er James Godbolt.
- demokrati er lest 100 667 ganger, fagansvarlig er Dag Einar Thorsen.
- den industrielle revolusjon er lest 98 295 ganger, fagansvarlig er James Godbolt.
- kommunisme er lest 88 151 ganger, fagansvarlig er Dag Einar Thorsen.
- vikingtiden er lest 70 732 ganger, fagansvarlig er Bjørn Bandlien.
- maktfordelingsprinsippet er lest 67 820 ganger, fagansvarlig er Dag Einar Thorsen.
- nazisme er lest 65 430 ganger, fagansvarlig er Dag Einar Thorsen.
- sosialisme er lest 63 607 ganger, fagansvarlig er Dag Einar Thorsen.
- fascisme er lest 62 615 ganger, fagansvarlig er Dag Einar Thorsen.
- liberalisme er lest 56 623 ganger, fagansvarlig er Dag Einar Thorsen.
- parlamentarisme er lest 49 971 ganger, fagansvarlig er Dag Einar Thorsen.
- virus er lest 49 336 ganger, fagansvarlig er Jörn Klein.

Flotte leksikonartikler skrevet av USN-folk

Et utvalg av de beste artiklene skrevet av USN-folk.

Biologi

virus.

Historie

barndom, Danmarks historie, Valdemar 2. Sejr, Islands historie, baglere, birkebeiner, Håkon 4. Håkonsson (den gamle), Kristina Håkonsdatter, lensherre, Sverre (norsk konge), trell, Margrete 1., Borg (Sarpsborg), Harald Grenske, Harald Hårfagre, Leiv Eiriksson, Olav den hellige, Olav Tryggvason, Fagopposisjonen av 1911, fyrstikkarbeiderstreiken, Mot Dag, Hannibal (karthagisk feltherre og statsmann), Ludvig 16., Marie Antoinette, Maximilien Robespierre, Grønlands eldre historie, Romerriket, Romerrikets historie, Augustus (første romerske keiser), Commodus, Gaius Marius, Konstantin den store, Marcus Aurelius, Nero, Tiberius Sempronius Gracchus, borgerrettsbevegelsen, den industrielle revolusjon, studentopprøret, svartedauden, Julikrisen, sentralmaktene, Skuddene i Sarajevo, trippelalliansen, trippelententen.

Realfag

den assosiative lov, den kommutative lov, prosentregning.

Religion og filosofi

ekstremisme, fredsbevegelsen, nazisme, radikal, sosialdemokrati, Amor, Medusa, Skylla, religion i USA, spiritisme, Den Forente Familie, ostara, scientologi, wicca, Children of God, livets tre, sekt.

Samfunn

Gulating, Ubotamål, høyre (politikk), Norges politiske system, pluralisme (politikk), polarisering, politisk parti, regjeringssjef, republikk, sentrum og periferi, statsbærende parti, statsoverhode, venstre (politikk), Den Norske Frimurerorden.

Språk og litteratur

D. H. Lawrence, Alejo Carpentier, José Lezama Lima, José Martí.

Teknologi og industri

klinkbygging.

Hvilke fagområder er dominert av Universitetet i Sørøst-Norge?

Store norske leksikon er inndelt i 15 hovedkategorier. Her ser du hvor stor andel av lesingen som er på artikler folk ved USN har ansvar for, fordelt på hovedkategori.

<i>Hovedkategori</i>	<i>Fagansvarlige ved USN</i>	<i>Artikler USN har ansvar for</i>	<i>Lesertall USNs artikler</i>	<i>Andel av lesing i kategorien</i>
Religion og filosofi	4	426	1 500 244	16 %
Historie	7	1 209	1 486 743	14 %
Samfunn	1	218	506 861	6 %
Biologi	1	60	176 197	2 %
Økonomi og næringsliv	1	10	20 895	2 %
Realfag	1	36	36 941	0 %
Teknologi og industri	1	24	17 066	0 %
Kunst og estetikk	1	83	10 287	0 %
Språk og litteratur	2	12	999	0 %

Universitetet i Sørøst-Norge har ansvar for 1,2 % av artiklene i leksikonet. Disse artiklene står for 4,3 % av lesingen.

Lyst på høyere lesertall?

Vi tar gjerne mot flere flinke fagfolk fra USN!

Fagansvarlige ved Universitetet i Sørøst-Norge

En fagansvarlig er en håndplukket ekspert som har ansvar for ett eller flere fagområder i leksikonet.

Historie

- Nils Ivar Agøy har ansvar for 45 artikler i Norsk arbeiderbevegelse
- Bjørn Bandlien har ansvar for 153 artikler i Norges historie fram til 1050
- Eirik Brazier har ansvar for 27 artikler i Første verdenskrig
- James Godbolt har ansvar for 56 artikler i Verdens historie
- Jon Wikene Iddeng har ansvar for 510 artikler i Historiske riker i Nord-Afrika, Romerrikets historie, Biografier i Romerrikets historie
- Per Norseng har ansvar for 311 artikler i Norges historie fra 1050 til 1300
- Kai Peter Østberg har ansvar for 107 artikler i Den franske revolusjon

Kunst og estetikk

- Eli Wendelbo har ansvar for 83 artikler i Veving

Medisin og helse

- Jörn Klein har ansvar for 60 artikler i Virus

Realfag

- Andrea Hofmann har ansvar for 36 artikler i Aritmetikk

Religion og filosofi

- Hilde Løvdal Stephens har ansvar for 6 artikler i Religion i Nord-Amerika
- Stian Torjussen har ansvar for 141 artikler i Klassisk religion
- Geir Winje har ansvar for 118 artikler i Parapsykologi, Nye religioner, Moderne okkultisme, Spådomskunst

Samfunn

- Dag Einar Thorsen har ansvar for 379 artikler i 8 kategorier, blant annet Politisk og økonomisk filosofi, Statsvitenskap, Politiske og økonomiske filosofer, Partier, Politiske begreper
- Finn Ørstavik har ansvar for 10 artikler i Innovasjon

Språk og litteratur

- Eli Anne Eiesland har ansvar for 3 artikler i Kognitiv lingvistikk
- Hans Jacob Ohldieck har ansvar for 9 artikler i Cubas litteratur

Teknologi og industri

- Terje Planke har ansvar for 24 artikler i Midtnorske tradisjonsbåter, Norske tradisjonsbåter, Vestnorske tradisjonsbåter, Vikingskip

Fagmedarbeider ved USN

En fagmedarbeider er en håndplukket fagskribent som bidrar med tekst og artikkelforslag på utvalgte fagområder.

- Karen Lassen

Nyskrevne og oppdaterte artikler i 2021

Artikler som er skrevet av fagfolk tilknyttet USN eller som en person ved USN er fagansvarlig for.

Biologi

covid-19.

Historie

barndom, høytidsdager, Presidenter på Island, Statsministre på Island, Árón Hjørleifsson, Askatin, Audun Hugleiksson, baglere, Birgit Bårdsdatter, birkebeiner, Bård Guttormsson, Dagfinn Bonde, Einar kongsmåg, Erlend Haraldsson, Esbern Snare, Florvågøy, Gissur Isleivsson, Gudmund den mektige Øyolvsson, Gunnar Grjonbak, Gunvor Olavsdatter, Haldor Snorrason, Hallvard Gullsko, Henrik Kårsson, Håkan Röde, Håkon Pålsson, Ivar Bodde, Jakob Nielsen, Jon Drotning, lensherre, måldagi, Niels Ebbessøn, Nikolas Pålsson Kuvung, Nikolas Skjaldvorsson, Orm Ivarsson, Peder Sunesøn, Pål Håkonsson den fámælte, Pål Torfinnsson, Pål Vågaskalm, Ragnhild Skoftesdotter, Ragnvald Brusesson, Ragnvald Ulfsson, Reinald, Roar Kongsfrende, Skofte Ogmundsson, Skånelagen, systemann, Tjostulv Åleson, Tord Sigvatsson Kakale, Torgils Bodvarsson Skarde, Torvald Toresson, trell, Ulv Uspaksson, Ulvhild (hertuginne), Valdemar (danske konger), Vegard av Veradal, Vidkunn Erlingsson, Vidkunn Jonsson, Vigleik Audunsson, Viken (historisk landskap), Astrid Eiriksdatter, Bjarmeland, Bjørn Stallare, Flóki Vilgerðarson, Hjalte Skeggjason, Hjarðarholt, Hårek fra Tjøtta, jomsviking, Naddodd, Olof Trätälja, Sigrid Storråde, Sigtrygg Gale, Slaget ved Hjørungavåg, Syllingar, Ulfljótr, Adam Hjalmar Egede-Nissen, Arbeidsfylkingen, Det norske Arbeiderforbund, dynamitt i borehullene, Eva Scheer, Fagopposisjonen av 1911, fyrstikkarbeiderstreiken, Hans Jensen, Kirsten Brunvoll, Mot Dag, Ole Lian, Reidar Toralf Larsen, Reinert Torgeirson, Jugurtha, Karthago, Massinissa, Numidia, Sofonisba, Ludvig 16., Marie Antoinette, Maximilien Robespierre, Actium, Alba Longa, censor, Comitia centuriata, crimen maiestatis, Dacia (romersk provins), det illyriske kongedømmet, edikt, Etruria, forbundsfellekrigen (91-88), Gallia Transalpina, Iberia, illyrere, Illyria, italikere, Leptis Magna, optimater, osker, Ostia, patrisier, plebeier, pretorianere, Augustus (tilnavn til romerske keisere), Aurelian, Berenike (Titus' elskerinne), Commodus, Gaius Sempronius Gracchus, Gaius Verres, Lucius Calpurnius Piso, Lucius Licinius Lucullus, Lucius Sergius Catilina, Marcus Vipsanius Agrippa, Tarpeia, Theodosius den store, Vercingetorix, kolonialisme, kolonier (antikken), studentopprøret, svartedauden, første verdenskrig, sentralmaktene, trippelalliansen, trippelententen, Versailles-traktaten.

Kunst og estetikk

bandestøre, bandgrind, bandvev, bindepunkt (veving), binding (veving), brekkeband, diagonalbinding, dragrustning, einskjefte, einskjefte, eintrædd, femskaft, femskaftet, firskaft, firskaftsvev, gang (veving), glattveving, grindveving, hovelband, hovelgarn, hovoldskaft, innslagseffekt, kelim, krokbragd, kypert, lansering (veving), lerretsbinding, likesida (veving), oppstadvev, perlegogn, prydvavgarn, renningseffekt, renningssateng, rips (veving), rosebragd (veving), satengbinding, smette, smettevev, strengveving, toskaft, treskaftbinding, tvitredd, ulikesidet, varp (veving), vend (veving), veving.

Religion og filosofi

autokrati, demokratisering, enevelde, flertall, høyreekstremisme, interesse, kontrajihad, legitim, maktfordelingsprinsippet, meritokrati, nyfascisme, nyliberalisme, pasifisme, politisk korrekt, republikanisme, rettsliggjøring, Ronald Dworkin, sentralisme, styreform, teknokrati, veto, Eryx, Evros, hieroduler, Narkissos, Romulus og Remus, Tages, thesmoforier, ver sacrum, Findhorn, Aleister Crowley, Andrew Jackson Davis, Daniel Dunglas Home, Det gylne daggry, Eliphas Levi, Papus, ritualmagi, sigill-magi, Summit Lighthouse, thelema, candomblé, kardecisme, Henry Steele Olcott, parapsykologi, prekognisjon, sekt.

Samfunn

Asle Toje, Bernt Hagtvet, Francis Fukuyama, Robert Putnam, Samuel Huntington, norske politiske partier, utøvende komité, identitetspolitikk, land, lobbyvirksomhet, monarki, pluralisme (politikk), politiker, politisk parti, republikk, sentrum og periferi, statsbærende parti, daddelvedtak, flertallsregjering, folkerepresentasjon, forretningsministerium, konsultativ statsråd, mindretallsregjering, ministeransvar, negativt flertall (norsk politikk), parlament, politisk ledelse, regjeringsapparatet, representasjon, stortingsgruppe, stortingsvalg, votering, listeforbund, nominasjon, oppløsningsrett, sakseierskap, saksstemmegivning, valgkrets, valgordning i Norge, mat og helse.

Språk og litteratur

Alejo Carpentier.

Ta kontakt!

Redaksjonen i Store norske leksikon

Erik Bolstad*Sjefredaktør, daglig leder*

Tlf 911 31 091

bolstad@snl.no**Ida Scott***Redaktør*

Tlf 970 45 276

scott@snl.no**Ola Nordal***Redaktør*

Tlf 993 54 075

nordal@snl.no**Gunn Hild Lem***Redaksjonssjef*

Tlf 926 59 575

lem@snl.no**Jostein R. Kristiansen***Redaktør*

Tlf 412 43 193

jostein@snl.no**Halvard Hiis***Redaktør, lege*

Tlf 991 18 236

hiis@snl.no**Stig Arild Pettersen***Redaktør, kommunikasjon*

Tlf 986 22 260

stigarild@snl.no**Kjell-Olav Hovde***Redaktør*

Tlf 948 16 446

hovde@snl.no**Line M. Berteussen***Redaktør, lege*

Tlf 922 65 630

line@snl.no**Anne Eilertsen***Redaktør*

Tlf 911 79 471

eilertsen@snl.no**Mari Paus***Redaktør*

Tlf 416 46 084

paus@snl.no**Guro Djupvik***Redaktør*

Tlf 970 45 276

djupvik@snl.no**Marit M. Simonsen***Redaktør*

Tlf 938 30 091

marit@snl.no

Styret i Store norske leksikon

Knut Olav Åmås*Styreleder*

Direktør, Fritt Ord

Christian Fossen*Styremedlem*

Seniorrådgiver, NTNU

Margareth Hagen*Styremedlem*

Rektor, Universitetet i Bergen

Anne Spurkland*Styremedlem*

Professor, Universitetet i Oslo

Hanne Karde*Styremedlem*

Kommunikasjonssjef, UiT

Halvard Hiis*Styremedlem*

ansattrepresentant

Cathrine Holst*Styremedlem*

Professor, DNVA

Line Gaare Paulsen*Styremedlem*

Kommunikasjonssjef, IKT Norge